

SKAK

NR. 10

63. ÅRGANG

OKTOBER 1967

KR. 2,25

BLADET

MEDELSBLAD FOR DANSK SKAK UNION

KOMBINATIONSOVELSER

Her er seks stillinger fra stormesterturneringer. Vore løsninger finder De på 3. omslagsside.

1

Hvad er sorts bedste træk?

2

Hvid trækker og vinder

3

Hvid trækker og vinder

4

Hvid trækker og vinder

5

Hvorfor er 24. D×b7 en fejl?

6

Hvid trækker og vinder

INDHOLD

Trekantlandskamp – Bent Larsens flotte sejr i Capablanca-turneringen – Junior-VM
 K. S. U.s jubilæumsarrangement – Skoleskak – Divisionsturneringen – Problemskak
 Korrespondanceskak – Nyheder

Resultaterne i finaleturneringerne:

Finalegruppe A:										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Pts.
1. Julio Kaplan, Puerto Rico	—	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	1	6 1/2
2. Raymond Keene, England	1/2	—	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	5 1/2
3. Jan Timmans, Holland	0	1/2	—	0	1	1	1/2	1	1	5
4. Robert Hübner, Vesttyskland	0	1/2	1	—	1	0	0	1	1	4 1/2
5. Lennart Asplund, Sverige	1/2	1/2	0	0	—	1	1/2	1	1/2	4
6. Amikam Balshan, Israel	0	1/2	0	1	0	—	1/2	1/2	1	3 1/2
7. Dimitri Ghizdavu, Rumænien	0	0	1/2	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	3 1/2
8. Lawrence Day, Canada	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	—	1	2 1/2
9. Terje Wibe, Norge	0	0	0	0	1/2	0	1/2	0	—	1

Finalegruppe B:											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Pts.
1. G. Sigurjonsson, Island	—	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1	7
2. Michael Woodhams, Australien	0	—	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	7
3. Salvatore Matera, USA	1/2	1/2	—	1/2	1	1	1	1/2	1	1	7
4. Andre Lombard, Schweiz	1/2	1/2	1/2	—	1	0	1	1/2	1	1	6
5. Walter Pils, Østrig	0	0	0	0	—	1/2	1	1	1	1	4 1/2
6. Skalkotas, Grækenland	1/2	0	0	1	1/2	—	1/2	1	0	1/2	4
7. Abraham Neumann, Israel	1/2	0	0	0	0	1/2	—	1/2	1	1	3 1/2
8. Vagn Jensen, Danmark	0	0	1/2	1/2	0	0	1/2	—	0	1	2 1/2
9. Carlos Cabezudo, Uruguay	0	0	0	0	0	1	0	1	—	1/2	2 1/2
10. Ismo Tompuri, Finland	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	—	1

Her følger partiet mellem Hübner-Kaplan:

4457

Engelsk

Hvid: Hübner, Vesttyskland.

Sort: Kaplan, Puerto Rico.

1. c4, Sf6 2. Sc3, e6 3. g3, d5 4. c×d5, e×d5 5. Lg2, c6 6. Dc2, Ld6 7. Sf3, 0-0 8. 0-0, Lg4 9. d3, Sbd7 10. e4, d×e4 11. d×e4, Te8 12. Sh4, Lf8 13. h3, Le6 14. Td1, Dc8 15. Kh2, b5 16. f4, Sb6 17. Le3, Tb8 18. b3, Le7 19. Sf3, b4 20. Se2, c5 21. Sg5, Ld7 22. Tacl, h6 23. Sf3, S×e4! 24. Se5, Sf6 25. L×c5, Lf5 26.

Dd2, L×c5 27. Sd4, Se4 28. Dd3, Sc3 29. D×f5, D×f5 30. S×f5, S×d1 31. T×c5, Tbc8 32. Lc6, Te6 33. Sd4, Td6 34. Sf5, Td2† 35. Kg1, Kf8 36. Ta5, Tc7 37. Kf1, Tb2 38. Sd4, Sc3 39. a3, b×a3 40. T×a3, Ta2 41. T×a2, S×a2 42. Sb5, Te7 43. Lf3, Sb4 44. Sd6, Tc7 45. Lh5, Tc1† 46. Ke2, Tc2† 47. Kd1, g6 48. Lf3, Tc3 49. Sd×f7, T×b3 50. Sd8, a5 51. Se6†, Ke7 52. Sd4, Tb1† 53. Kd2, a4 54. Sc2, Tb2 55. Kc3, Tb3† 56. Kd2, S×c2 57. K×c2, Sc4 58. Sc6†, Kd6 59. Sd4, Tb2† 60. Kc3, a3 61. Sc2, T×c2† 62. K×c2, a2 63. Le2, a1(D) og hvid opgav.

KSU's 40 års jubilæumsarrangement

Fredag den 25. til søndag den 27. august

Bykamp Århus-København

Bykampene mellem vore to ubestridt stærkeste byer har i mange år været som en hul tand hos diverse bestyrelser. En let pinlig affære, som burde bringes i orden, men som man helst glemte. En rask mand har nu taget en rask beslutning, og man kan igen smile med god samvittighed.

Ved starten for 20 år siden var det et godt og rigtigt initiativ, der blev taget. Dengang trængte man til at komme udenbys og møde andre stærke spillere. I syv år skiftedes man til at besøge hinanden med 10-mands hold og tilbringe en hyggelig søndag med hård tankekamp. Konsul G. A. K. Nielsen, Århus, hvem æren for bykampene tilkommer, havde skænket den nu efterhånden berømte kolossale sølvbowle som evigt vandrende sejrstrofæ. Bowlen skulle være til minde om giverens fader, den gamle skakmester Vilhelm Nielsen. Nu mindes man vel i lige så høj grad giveren selv. For en flot tradition, sikkert dansk skaks flotteste, blev grundfæstet: Konsulen kom til stede hver gang og lod efter endt spilletid bowlen fylde efter sin bestemmelse til udelt glæde for de skaktrætte kæmpers støvede halse.

Midt i halvtredserne indstilledes kampene imidlertid. Et enkelt forsøg i 1961 kom til at stå alene. Årsagen? Flere, vel sagtens. Dels, at det efterhånden blev for kostbart at arrangere for

De to byhold omkranser den ædle giver af den smukke sølvbowle: Siddende fra v.: Tjørnhøj-Thomsen, Ekebjerg, Nørby, Steen, Finn Petersen, Hamann, G. A. K. Nielsen, Karl Pedersen, Kock Iversen, Korning, Victor Sørensen. Stående fra v.: Andreas Lund, Børge Andersen, Palle Nielsen, Kaj Blom, Hvenekilde, Neergaard, Kølæk, Sloth, Bent Sørensen, Juhl Hansen, Søby, Kølwig, Brinck-Claussen, Erik Bang.

organisationerne (rejsen, middag (med damer), etc.); men dels også, at behovet for udenbys ekstratræning heldigvis mindskedes og siden divisionsturneringens start blev minimalt. Trods alt et glædeligt tegn. Men synd var det for sølvbowlen, der samlede støv. Og for G. A. K. Nielsen. Så kom manden med den raske idé. Efter samråd med konsulen besluttede man – i forbindelse med KSU's 40 års jubilæum – at genoplive bowlespillet endnu en gang for derefter at lade det smukke og nyttige kar overgå til bykampens åndelige arvtager, divisionsturneringen. Her bliver det altså fra 1968 evig vandrepræmie for danmarksmestrene.

Efter denne definitivt sidste bykamp i København 25. aug. blev bowlen atter fyldt af en glad G. A. K. Nielsen, som i sin tale sagde: »Sølvbowlen er til for at blive brugt«. Inspireret mindedes konsulen sin ungdoms skakoplevelser, hvoraf han især huskede traveturen før spillet og det hyggelige samvær bagefter! Og han stillede i udsigt, at han fremdeles ville søge at komme til stede, når bowlen skulle tages i anvendelse(!).

Hvad ville skakspillet være uden mæcenerne? På de aktive skakspilleres vegne skal her udtrykkes en varm tak til konsul G. A. K. Nielsen for den måde, han har valgt at støtte skakken på. Bare flere turde være så udemokratiske at indse, at man støtter skakspillet bedst ved at gøre noget for eliten.

Og så til det praktiske. Først resultatliste:

	Årh.	Kbh.
1947 i København:	3	– 7
1948 i Århus:	3	– 7
1949 i København:	3½	– 6½
1950 i Århus:	4½	– 5½
1951 i København:	3½	– 6½
1952 i Århus:	5½	– 4½
1953 i København:	2½	– 7½
1961 i Århus:	2½	– 7½
1967 i København:	5	– 5
	<hr/>	<hr/>
	33	– 57

De flittigste deltagere i bykampene har været Victor Juul Hansen, P. Korning og Holger Neergård, hver med 8 gange, samt Eigil Pedersen, M. Kupferstich, Verner Nielsen, Kaj Blom og Palle Nielsen, der har deltaget 7 gange. Et par af disse har oven i købet figureret på begge byhold.

Og enkeltresultaterne fra sidste match:

Århus 5–København 5

1. Jørn Sloth 0–Børge Andersen 1
2. Karl Pedersen 0–Svend Hamann 1
3. Jens Kølæk ½–B. Brinck-Claussen ½
4. Bent Sørensen ½–P. H. Nørby ½
5. R. Kock-Iversen 1–Kaj Blom 0
6. Palle Nielsen 1–Finn Petersen 0
7. Frode Søby ½–Jørgen Hvenekilde ½
8. Victor Juul Hansen 0–Bent Kølwig 1
9. H. Neergård 1–Jørgen Nielsen 0
10. P. Korning ½–Ove Ekebjerg ½

Begge hold var plaget af afbud, hjemmeholdet mest. Til gengæld fik københavnerne den største portion af det held, der stod til rådighed. Men alligevel: Et tilfredsstillende slutresultat. En epoke er afsluttet, æren er reddet med i land.

Bent Kølwig.

Hvid: *Jørn Sloth*, Århus.

Sort: *Børge Andersen*, København.

1. g3, g6 2. Lg2, Lg7 3. c4, d6 4. Sc3, e5 5. e4, Se7 6. Sge2, 0-0 7. 0-0, Le6 8. d3, a5 9. Le3, Sd7 10. Dd2, c6 11. h3, f5 12. f4.

Den normale hængestilling i centrum er etableret, Parterne skal til at tage beslutninger. Som regel bør man lade bønderne stå og slås, indtil man kan opnå en tydelig fordel ved at slå igennem, eller man bliver tvunget dertil. Begge må nu operere bag fronten og stille sig op til et centralgennembrud. Fløjaktioner i større stil vil naturligvis ikke kunne gennemføres, men måske nok mindre udfald.

12. —, a4 13. b3, Da5.

Hvid dækkede c4 med b-bonden for at kunne spille d3-d4. Dette går nu ikke: 14. d4?, f×e4 15. S×e4, D×d2 16. S×d2, Sf5. Derimod kan hvid jage den sorte dame hjem med b4, da sort jo ikke bryder sig om at se et hvidt tårn på b7:

14. b4!, Dc7 15. Tac1, Kh8 16. Tfd1.

Hvid er alt for opsat på at lave noget. Han har i øjeblikket en smule mere terræn og burde holde sig i ro, til sort løb tør for passende træk og måtte gøre indrømmelser. Hvorfor ikke f. eks. fikserer sorts a-bonde med 16. a3 og lade sort bruge tid til overvejelser vedrørende muligheden Dd1?

16. —, Lg8 17. c5?.

Hverken tiden eller stillingen er moden (eller spilleren?). Hvid mister tålmodigheden. Nu skal d-bonden åbenbart frem, og c-bonden, der stod i slag, reddes ved fremstødet, der også undergraver e5. Men en så godt centraliseret stilling som den sorte kan ikke tages med storm.

17. —, d×c5 18. b×c5, Tfd8 19. Tb1, f×e4! 20. S×e4, Sd5.

Hvid har foræret sort felter at stille sine brikker på, navnlig d5 får sort glæde af til partiets slutning. I den følgende fase får hvid mange bekymringer, bl. a. er det væmmeligt, at Ba2 aldrig kom til a3, for en sort løber sigter på den.

21. Lf2, e×f4 22. S×f4, S×f4 23. g×f4, Sf6.

Hvid har en vanskelig stilling. Bl. a. er sort begyndt at få Bf4 som hobby. Efter 24. S×f6, L×f6 25. a3 (ellers spiller sort a3, Le6 og Df7) må hvid før eller senere spille d3-d4 (nu er det ikke rart mere), hvorefter Lf2 er et rædsomt syn. Det hvid spiller er i det mindste aktivt.

24. Sd6, b5! 25. Ld4, Sd5 26. Le5, L×e5 27. f×e5, De7.

Hvid fik smart reddet sin bonde op på e5, hvor den gør meget mere gavn. Men feltet f4 har stadig sorts store interesse. Nu overfalder

kongefløjen, og den sorte springer er ca. dobbelt så stærk som sin hvide kollega!

28. d4, Tf8 29. Tf1, Dh4 30. Tbe1, Le6 31. L×d5.

Moralsk kapitulation! En anden måde var: 31. Kh2, Sf4 32. Te3, (L×c6, L×h3 33. Df2, Dh5) S×g2 33. D×g2, Ld5 34. Dg4, Tf2†.

31. —, L×d5 32. De3, Le6! 33. Kg2, b4 34. T×f8†, T×f8 35. Te2, Tf4?.

Danmarksmesteren er i tidnød og ser ikke, at 35. —, Ld5† straks vinder (36. Kh2, Tf3 el. 36. Se4, Tf4).

36. Dg3, D×g3† 37. K×g3, T×d4 38. Se8, Kg8 39. Tf2, Td3† 40. Kf4, h6 41. Sc7, Lf5 42. e6, Kf8 43. h4, Ke7 44. h5, Td4† 45. Kf3, g5 46. Kg3, Tg4† 47. Kh2, Tf4 48. Td2, L×e6. Hvid opgav.

Hvid: *Frode Søby*, Århus.

Sort: *Jørgen Hvenekilde*, København.

1. d4, d5 2. Lg5.

Sådanne fidusagtige åbningstræk er det praktisk at have på lager, når man som uheldredelig amatør ikke kan holde sig à jour med åbningsteorien. Dette træks »strategiske« hensigt er vel at genere den sorte udvikling for at få sort til at svække sin kongefløj (med h6 eller Sf6, L×f6). Ofte bruger modstanderen megen betænkningstid i den tro, at Lg5 kan »gendrives«.

2. —, c6 3. Sf3, Lg4.

Et forslag: 3. —, Db6 4. Dc1, g6 eller bonderovet 4: —, h6 5. Lh4, g5 6. Lg3, g4 7. Se5, D×d4.

4. Sbd2, Sd7 5. c4, Sgf6 6. c×d5, S×d5.

Et psykologisk interessant tilfælde. Den pinligt symmetriske stilling efter 6. —, c×d5 huer ikke Hvenekilde, skønt det objektivt set må være bedre. Tekstrækket må altså opfattes som en tilkendegivelse af spil på gevinst!

7. e4, Sc7 8. Lc4, h6.

Så fik hvid sin vilje. Sort kan ikke spille 8. —, g6 for at få sin løber ud den vej p. gr. af dobbelttruslen 9: Db3, og det er ikke nemt at se, hvordan den ellers kan komme ud. F. eks. duer hverken 8. —, Sb6 eller 8. —, Sf6 da så det gamle trick 9. L×f7† kan forekomme igen.

9. Lh4, g5 10. Lg3, Lh5.

Sort er klar over, at han nok aldrig få rokeret, og prøver at etablere et forsvar i centrum. Db3 truede stadig, hvorfor f7 blev dækket. Men nu griber Søby behændigt chancen for et »dronningoffer«!

11. Se5!, S×e5 12. D×h5, S×c4 13. S×c4, D×d4 14. De2.

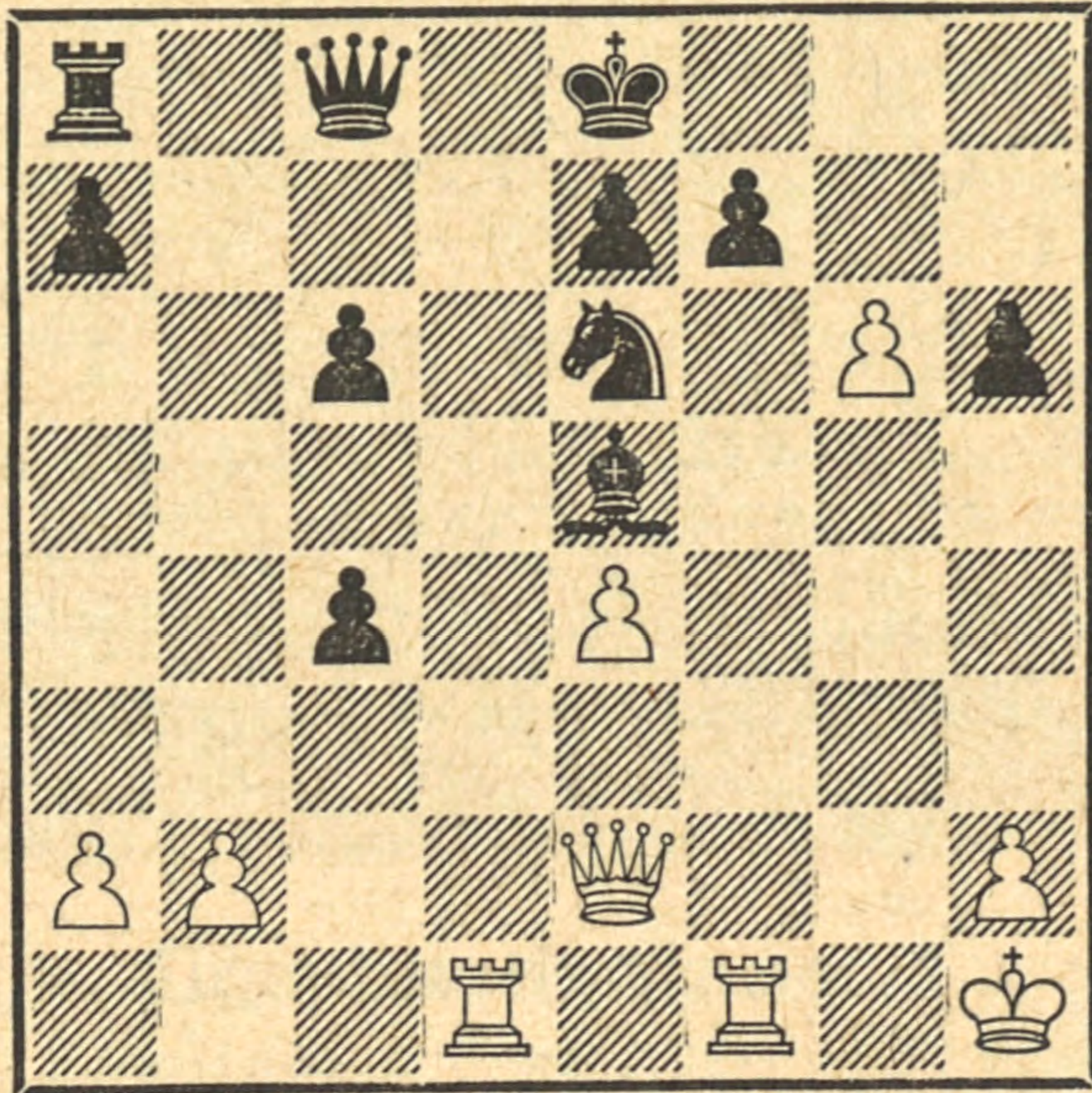
Foretagendet mundede ud i et positionelt bondeoffer, og stillingen kan vurderes. Som følge af den hvide løbers to trusler tvinges

den sorte dame tilbage, og rokade hindres. Godt set!

14. —, Dd8 15. Td1, Dc8 16. Le5, Tg8
17. 0-0, Se6 18. g3, Tg6 19. Kh1, Lg7
20. f4, g×f4 21. g×f4, b5.

F-bondens sejrige fremmarch var altså ikke til at forhindre, og sort bliver fortvivlet. Kombinationernes tid er inde.

22. f5!, b×c4 23. f×g6, L×e5.

24. g×f7?.

Ak, ja! Sandsynligvis en del af den møjsommelige forudberegning, måske endda spillet à tempo! Det var vist Tartakower, der sagde, at man skal sidde på sine hænder! Ved at bytte trækkerne om (en gammel historie!) kunne hvid slutte elegant af: 24. Dh5! med tre trusler: 1) D×e5, 2) g7! og 3) g×f7, Kf8 26. D×h6, Lg7 27. Dh7. Altså må sort parere med

24. —, Lg7, og nu ikke 25. g×f7, der fører til partifortsættelsen, men 25. T×f7!, der lammer hele kongefløjen. Og så kan sort bruge resten af sin betænkningstid på at kigge på varianter som A) 25. —, Dc7 26. Df5, De5 27. Tf8+ og 28. Df7+ mat. B) 25. —, Tb8 26. T×g7!, S×g7 27. D×h6, Se6 28. Dh7!. De smukkeste varianter bliver aldrig spillet.

24. —, Kf8 25. Dh5, Lg7 26. Dg6, Sg5 27. Tf5.

Dronningen vil med vold og magt til h7. (27. h4?, Dh3+). Sort må tillade det, men får tid til at mobilisere reserven.

27. —, Tb8 28. T×g5.

Hvid må nøjes med at vinde materialet tilbage, da 28. h4 nu kan besvares med 28. —, De6! (29. T×g5, Dh3+ 30. Kg1, De3+ osv., sort vinder).

28. —, h×g5 29. Dh7, K×f7 30. Tf1+, Ke6 31. D×g7, Dg8! 32. Dd4, Dg6.

Hvenekilde er blevet berømmet som angrebs-spiller. I virkeligheden er han også en eminent forsvarer. Overskudsbonden må afleveres, men i stedet oprettes et latent tryk på e4, der redder partiet.

33. Tf5, Tb5! 34. D×c4+, Kd6 35. Dd4+, Ke6 36. Dc4+, Kd6 37. T×b5, c×b5 38. Dd5+, Kc7 39. Dc5+, Kd8 40. Dd5+, Kc7.

Spilletiden udløb, og partiet gik til bedømmelse. Thi kendes for ret: *Remis*.

Noter af Bent Kølvig.

Den store holdturnering

Den store holdturnering kunne starte med deltagende hold fra Tyskland, Sverige, Norge, provins og hovedstad. Ialt 56 hold à 4 spillere. Det vil altså sige den burde have kunnet starte kl. 9,00, men i endnu højere grad end ventet havde deltagerne »glemt« at medbringe ure, så kun en hurtig udrykning til de nærmestboende klubbers materialbeholdninger reddede arrangementet fra at starte i total fiasko. Tak til bl. a. S41 for uvurderlig undsætning i en penibel situation.

Trods denne lille skønhedsfejl i åbningen rullede arrangementet perfekt, takket være dels en minutiøst grundig tilrettelæggelse, dels de myreflittige turneringslederens formidable rutine og glimrende overblik. Skal vi være helt retfærdige må i den forbindelse også nævnes to andre faktorer, der fik maskineriet til at gå i olie, nemlig den sveddryppende Viktor Sørensen ved turneringstavlen, der næppe kunne få albuerum for lutter interesserede tilskuere og deltagere, der minutiøst fulgte alle bevægelser fra runde til runde. Og sidst, men ikke mindst, samtlige deltageres medvirken ved hurtig aflevering af resultatkort, gensidig hjælp og forståelse — ikke mindst overfor vore udenlandske gæster.

Efter lørdagens 5 runder begyndte man at kunne ane, at opløbet ville komme til at stå mellem 1 svensk, 2 tyske, 2 københavnske og 2 århusianske hold. Nordmændene var blevet sejlet lidt agterud.

Søndag morgen, mens resten af byen dårligt nok havde passeret morgenkrydderen, tog man så fat på de tre sidste runder, og arrangementet klappede igen forbilledligt. Tidsskemaet blev holdt med en næsten utrolig præcision. Det kunne måske engang imellem knibe med tilstrækkelig ro i turneringslokalerne, navnlig, når flere af deltagerne var færdige med deres egne partier og i skøn forening med de mange tilskuere trængtes om nogle af de mest oprivende tidnøddramaer. Man frydede sig dog immervæk over, at de agerende kun i beskedent omfang lod sig distrahere af de omkringstående interesse.

Noget af de mest positive, der er at sige om turneringen, illustrerer den gode sportsånd, der herskede under stævnet, nemlig dette, at det var utroligt lidt der var at gøre for appelinstanten, under kyndig ledelse af vor internationale dommer *F. K. Willumsen*.

Den endelige placering af samtlige 56 deltagende hold med scoring dels af de opnåede match-points dels de enkelte parti-points blev: